

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3567/2020
09.12.2020. година
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Весне Поповић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ..., ДД из ..., ЂЂ из ..., ЕЕ из ..., ЖЖ из ..., чији су заједнички пуномоћници Дејан Мраковић и Влада Недељковић, адвокати из ... и тужиоца ЗЗ, чији је пуномоћник Божидар Батинић, адвокат из ..., против тужених Општине Горњи Милановац, коју заступа Општински јавни правобранилац и Јавног комуналног предузећа Горњи Милановац, чији је пуномоћник Миодраг Нешковић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужених изјављеним против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 6432/18 од 23.10.2019. године, исправљене решењем истог суда Гж 6432/18 од 02.07.2020. године, на седници одржаној 09.12.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 6432/18 од 23.10.2019. године, исправљена решењем истог суда Гж 6432/18 од 02.07.2020. године и предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 6432/18 од 23.10.2019. године, исправљеном решењем истог суда Гж 6432/18 од 02.07.2020. године, укинута је пресуда Вишег суда у Чачку П 317/2017 од 17.05.2018. године (којом је одбијен тужбени захтев у целости), и обавезани су тужени Општина Горњи Милановац и Јавно комунално предузеће „Горњи Милановац“ из Горњег Милановца, да као солидарни дужници, исплате на име накнаде материјалне штете на санацији последица изливања фекалне канализације износ од 771.000,00 динара, као и сваком тужиоцу појединачне износе ближе одређене у изреци пресуде, са законском затезном каматом од 24.09.2019. године до исплате. Обавезани су тужени, да као солидарни дужници исплате тужиоцу ЗЗ из ... на име накнаде материјалне штете због изгубљене добити износ од 83.475 евра са законском затезном каматом утврђеној на годишњем нивоу у висини од референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8 процентних поена, обрачунате од 17.05.2019. године, до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан плаћања. Обавезани су тужени, да као солидарни дужници надокнаде тужиоцима, као солидарним повериоцима, трошкове поступка у износу од 12.445.792,00 динара, са законском затезном каматом обрачунатом од дана извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени су благовремено изјавили ревизије због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Тужиоци су поднели одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11 и 55/14) и нашао да су ревизије тужених основане.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац 33 је власник пословног простора површине 210 м², који чине сутерен, приземље и спрат, који се налази у пословно-стамбеном објекту у улици ... бр. ..., док су остали тужиоци власници станова са припадајућим подрумима у стамбено-пословном објекту на адреси .. бр. Ова два објекта имају заједничко двориште у коме се налази више шахти које прихватају фекалну канализацију из тих објеката одакле се отпадне воде одводе у главни канализациони вод у ... улици. У пословни простор тужиоца 33 и подруме осталих тужилаца се изливају отпадне воде, што је узроковало оштећење у овим просторијама, због чега су тужиоци били онемогућени да их користе. Општинска управа Горњи Милановац је 31.08.2009. године донела решење којим је наложено друготуженом да у року од 15 дана од дана пријема решења изврши замену канализационих цеви у дужини од 20 метара у дворишту предметних стамбених зграда, из разлога што друготужени није поступио по предлогу своје стручне службе од 26.08.2008. године, датог на захтев Еколошко-комуналне инспекције, за решење проблема изливања отпадних вода у подрумске просторије у овим објектима, да о свом трошку изврши замену канализационих цеви у оквиру стамбене зграде. Друготужени није поступио по налогу из овог решења. Одељење за инспекцијске послове Општине Горњи Милановац је и 17.05.2012. године излазило на лице места и закључило да се тога дана излила отпадна фекална вода у подрумске просторије тужилаца због загушења „примарне канализационе мреже“. Након интервенције друготуженог отпушене су шахте у ... улици и у дворишту објеката у којима се налазе просторије тужилаца. Због изливања отпадних вода тужилац 33 је био спречен да свој пословни простор издаје у закуп, а као доказ за своју тврдњу доставио је предлог „ИИ“ ДОО од 29.07.2008. године у писаној форми за закуп пословног простора уз месечну закупнину у износу од 15 евра по м², под условом да пре закључења уговора буду саниране све последице изливања отпадних вода у сутерену његовог пословног простора што тужилац, због потребе знатног материјалног улагања није учинио. Овај вид штете утврђен је вештачењем на основу упоредних података у укупном износу од 83.475 евра. Тренутни купац тужиоцевог локала - ЈЈ плаћа нижу закупнину због преузете обавезе улагања средстава за санирање локала, због чега вештачењем та закупнина није узета у разматрање јер није релевантна, а суд је одбио предлог пуномоћника друготуженог да се саслуша и прочита налаз вештака економско-финансијске струке Милана Брковића, који се изјаснио о висини закупнине пословног простора тужиоца 33 у спорном периоду. Вештачењем је утврђено да на име трошкова извођења грађевинских радова на санацији последице изливања отпадних вода у подрумске просторије свих тужилаца, које је нужно извести у дворишту стамбених објеката потребан износ од 771.000,00 динара, а за радове у самим просторијама утврђени су појединачни износи за сваког од тужилаца, који су досуђени побијаном одлуком. Вештачењем Грађевинско-

архитектонског факултета у Нишу је утврђено да узрок изливања отпадних вода у подрумске просторије тужилаца није изливање воде из уличне канализационе мреже.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања првостепени суд је одбио тужбени захтев према туженима као неоснован, налазећи да штета не потиче од делатности друготуженог за чије функционисање одговара и првотужени, због чега нема основа одговорности тужених за накнаду штете тужиоцима.

Побијаном пресудом другостепени суд је, након одржане расправе, укинуо првостепну пресуду и усвојио тужбени захтев, закључујући да су тужени одговорни за причињену материјалну штету тужиоцима, због непоступања друготуженог по решењу-налогу првотуженог, те да су дужни да надокнаде и обичну штету и измаклу добит, позивајући се на одредбе члана 172, 184. и 189. ЗОО у вези са чланом 7. и 20. Закона о локалној самоуправи и чланом 2. Закона о комуналним делатностима.

Врховни касациони суд налази да се за сада не може прихватити закључак другостепеног суда, јер је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Одредбом члана 172. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција, а одредбом члана 184. истог закона прописано је да предузећа и друга правна лица која врше комуналну или другу сличну делатност од општег интереса одговарају за штету ако без оправданог разлога обуставе или нередовно врше своју услугу.

Полазећи од цитираних законских одредби нејасан је закључак другостепеног суда да се одговорност тужених за причињену материјалну штету тужиоцима заснива на непоступању друготуженог по налогу-решењу првотуженог. Елементи који формирају одговорност неког лица за причињену штету су постојање штете на страни оштећеног, недопуштена радња, чињење или пропуштање на страни штетника и узрочно - последична веза између радње или пропуштања и настале штете. Одговорност за штету подразумева утврђивање те узрочно последичне везе између чињења или нечињења тужених и настале штете. У конкретном случају, наводи суда о постојању узрочно последичне везе немају утемељење у утврђеним чињеницама, а да у поступку то није утврђено упућује и изражен став другостепеног суда да узрок изливања отпадних вода у подрумске просторије тужилаца није изливање воде из уличне канализационе мреже, за чије одржавање одговарају тужени. Решење или налог првотуженог да друготужени изведе одређене радове (замени канализационе цеви) не може бити основ за утврђивање одговорности тужених, уколико непоступање по том решењу, односно нечињење, није узрок настанка штете коју су тужиоци претрпели. Због тога је по оцени овог суда у конкретном случају изостало утврђење правог узрока штете, као битног елемента за утврђење одговорности тужених, односно да ли је нечињење тужених узрок штете коју трпе тужиоци и да ли се у подрумске просторије излива отпадна или подземна вода. Самим тим, остало је нејасно шта представља износ утврђен за отклањање штете у дворишту стамбене зграде, односно које радове на санацији треба извести споља и зашто баш те радове које наводи вештак, када узрок изливања воде у подрумске просторије није утврђен. Такође, све и да се утврди узрок настанка штете по тужиоце за који одговарају тужени, као спорна се показује и утврђена висина измакле користи тужиоца 33 због немогућности издавања

локала. Ово стога што је локал био у сивој фази, неопремљен, због чега је без обзира на приложену понуду од стране овог тужиоца требало утврдити да ли је заиста могла бити постигнута наведена цена за издавање локала у постојећем стању, а другостепени суд је могао да омогући извођење доказа утврђењем садржине приложеног вештачења тужених на околност цене закупа. Нејасан је и закључак да тужилац 33 није допринео настанку штете и да је предузео све радње како би отклонио штетне последице, у ситуацији када је остало неутврђено да ли је тужилац могао да смањи наведену штету издавањем само дела локала без подрума, као што је тренутно издат ЈЈ. Другостепени суд само наводи да тужилац није имао материјалних средстава за санацију подрума због чега десет година није могао да издаје локал, што је и животно нелогично, јер вештачењем утврђен износ потребан за санацију подрума тужиоца у висини од 45.297,00 динара представља вишеструко мањи износ од месечног закупа који би по налажењу вештака тужилац остваривао, чак и у ситуацији да је било неопходно средити све подрумске просторије, ако се не могу санирати одвојено, јер и тада би износ био знатно мањи од евентуалне месечне закупнине, а и на страни овог тужиоца лежи обавеза инвестиционог одржавања свог пословног простора.

Због изложеног другостепена пресуда је морала бити укинута и предмет враћен на поновно суђење.

У поновном поступку, другостепени суд ће потпуно утврдити чињенично стање, отклонити указане неправилности и утврдити стварни узрок изливања отпадних вода у подрумске просторије тужилаца, од које чињенице зависи и одговорност тужених, односно обавеза тужених да накнаде штету коју су тужиоци у конкретном случају претрпели.

Укинута је и одлука о трошковима поступка јер зависи од коначног исхода спора.

Сходно изложеном, на основу члана 416. став 2. Закона о парничном поступку одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић